

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br.: IT-95-5/18-T
Datum: 16. januar 2014.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 16. januara 2014.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO
OSAMDESET I ČETVRTOM ZAHTJEVU U VEZI S KRŠENJEM
OBAVEZE OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Osamdeset četvrtom zahtjevu za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i izricanje pravnog lijeka (novembar 2013.)", podnesenom 4. decembra 2013. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim izdaje odluku s tim u vezi.

I. Argumenti

1. U Zahtjevu, optuženi tvrdi da je Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilaštvo) prekršilo pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) zbog neblagovremenog objelodanjivanja četiri dokumenta (dalje u tekstu: Dokumenti), koji po njegovom mišljenju sadrže informacije oslobađajućeg karaktera.¹ Tri od tih Dokumenta je tužilaštvo objelodanilo početkom 2013. u sklopu zbirke dokumenata "Pravila puta", a četvrti je dokument objelodanjen u novembru 2013. slijedom konkretnog zahtjeva optuženog.²

2. Optuženi tvrdi da su Dokumenti oslobađajućeg karaktera što se tiče tvrdnji i događaja na Grbavici (dalje u tekstu: Prvi dokument), Hadžićima (dalje u tekstu: Drugi dokument), Bijeljini (dalje u tekstu: Treći dokument) i Korićanskim stijenama (dalje u tekstu: Četvrti dokument).³ Optuženi tvrdi da su dokumenti u suprotnosti sa navodima "da je postojala politika ili udruženi zločinački poduhvat za protjerivanje nesrba i činjenje nasilnih djela nad njima".⁴ Što se tiče incidenta na Korićanskim stijenama, optuženi tvrdi da Četvrti dokument pokazuje da ubijanja nisu bila planirana od strane organa vlasti bosanskih Srba i da su oni pokušali da krivično gone počinitelje.⁵

5. Prema tvrdnjama optuženog, njemu je pričinjena šteta okašnjelim objelodanjivanjem Dokumenta, budući da nije mogao da ih koristi tokom svog

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 1.

³ Zahtjev, par. 2-4, 6-8, 9-10, 12-14.

⁴ Zahtjev, par. 4, 7, 10.

⁵ Zahtjev, par. 14.

unakrsnog ispitivanja svjedokâ tužilaštva ili tokom direktnog ispitivanja svjedokâ koji su svjedočili o relevantnim opštinama i incidentima.⁶

4. Optuženi traži od Vijeća da donese zaključak da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika okašnjelim objelodanjivanjem Dokumentata.⁷ Optuženi nadalje traži da mu se odobre dodatna četiri sata za dokazni postupak njegove odbrane i obnavlja svoj zahtjev da mu se odobri "objelodanjivanje putem otvorenog pristupa dokumentima" za zbirku dokaza tužilaštva.⁸

5. Dana 19. decembra 2013. tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Karadžićev 84. zahtjev za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i izricanje pravnog lijeka (novembar 2013.)" (dalje u tekstu: Odgovor). Ono tvrdi da Zahtjev treba odbiti jer je optuženi propustio da pokaže da mu je nanesena šteta okašnjelim objelodanjivanjem Dokumentata.⁹ Tužilaštvo ne prihvata da su Drugi dokument i Treći dokument oslobađajućeg karaktera i da su stoga predmet objelodanjivanja prema pravilu 68.¹⁰

6. Tužilaštvo priznaje da su Prvi dokument i Četvrti dokument trebali da budu objelodanjeni na osnovu pravila 68 i izražava žaljenje radi tog propusta.¹¹ Međutim, što se tiče prvog dokumenta, tužilaštvo tvrdi da on ne potpada pod pravilo 68 u onoj mjeri u kojoj optuženi to tvrdi.¹² U svakom slučaju, tužilaštvo tvrdi da optuženom nije nanesena nikakva šteta okašnjelim objelodanjivanjem Dokumentata, imajući u vidu da je novoobjavljeni materijal duplikativan, odnosno da ničim ne pridonosi materijalu koji je već u posjedu optuženog.¹³ Tužilaštvo takođe navodi primjere kada je optuženi već podastirao slične dokaze svjedokâ koji su svjedočili do sada ili svjedokâ koji su bili unakrsno ispitivani u vezi sa pitanjima potaknutim u Dokumentima.¹⁴ Osim toga, ono tvrdi da eventualni dokazi sadržani u Dokumentima imaju "minimalnu težinu" kao i da je

⁶ Zahtjev, par. 5, 8, 11, 15.

⁷ Zahtjev, par. 16.

⁸ Zahtjev, par. 19-20.

⁹ Odgovor, par. 1.

¹⁰ Odgovor, par. 4-6.

¹¹ Odgovor, par. 2, 13.

¹² Odgovor, par. 3.

¹³ Odgovor, par. 7-9, 12-14.

¹⁴ Odgovor, par. 9, 12-14.

optuženi propustio da identifikuje eventualne svjedoke koji su mogli da svjedoče o konkretnim incidentima koji se pominju u Dokumentima.¹⁵

7. Tužilaštvo tvrdi da su pravni lijekovi koje traži optuženi "nesrazmjerni, nepraktični i neprimjereni" i da, kad nije nanesena nikakva šteta, pravni lijek nije opravdan.¹⁶ Tužilaštvo nadalje tvrdi da nema osnove da se odobrava dodatno vrijeme za dokazni postupak odbrane imajući u vidu da je (i) optuženi već unakrsno ispitao relevantne svjedoke o pitanjima potaknutim u Dokumentima; (ii) da su objelodanjene informacije ograničene važnosti; i (iii) da optuženi već posjeduje "suštinski slične informacije".¹⁷ Tužilaštvo naposljetku primjećuje da je zahtjev optuženog za "objelodanjivanje putem otvorenog pristupa dokumentima" već bio odbačen od strane Vijeća u četiri navrata, i da optuženi prema tome traži preispitivanje bez navođenja očite greške u rasuđivanju ili ukazujući na "bilo kakve konkretne okolnosti kojima se opravdava razmatranje kako bi se spriječilo nanošenje nepravde".¹⁸

II. Mjerodavno pravo

8. Pravilo 68 Pravilnika tužilaštvu nameće trajnu obavezu objelodanjivanja s ciljem da "objelodani sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu uputiti na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe". Kako bi se utvrdilo kršenje te obaveze od strane tužilaštva, optuženi mora "iznijeti *prima facie* dokaze o mogućem oslobađajućem ili ublažujućem karakteru" traženog materijala.¹⁹

9. Pravilo 68 nalaže da Pretresno vijeće može *proprio motu* ili na zahtjev bilo koje od strana odlučiti koje će sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja po ovom Pravilniku. Pri utvrđivanju eventualnog primjerenog pravnog

¹⁵ Odgovor, par. 10-11.

¹⁶ Odgovor, par. 1.

¹⁷ Odgovor, par. 14.

¹⁸ Odgovor, par. 15.

¹⁹ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. (Žalbena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*), par. 179.

lijeka Vijeće mora da ispita da li je relevantnim kršenjem optuženom nanesena šteta ili ne.²⁰

III. Diskusija

10. Po razmatranju Prvog dokumenta, Vijeće se nije uvjerilo da je humano ponašanje jednog pojedinca, bosanskog Srbina koji je opisan kao "povjerenik" za cijeli haustor stambene zgrade na Grbavici, potencijalno oslobađajućeg karaktera. U nedostatku daljnjih informacija o imenovanju, ovlastima i mandatu tog "povjerenika", Vijeće ne smatra da su njegova pojedinačna djela pomaganja bosanskim Muslimanima potencijalno oslobađajuća. Međutim, Vijeće nalazi da je to što dokument sugerije da su mnogi civili ubijeni ili ranjeni na Grbavici uslijed snajperske vatre sa "slobodne teritorije", potencijalno oslobađajućeg karaktera u odnosu na navode iznesene protiv optuženog. Međutim, s tim u vezi Vijeće napominje da je već dobilo dokaze koji se odnose na snajpersku vatru po Grbavici.²¹ Vijeće shodno tome zaključuje da Prvi dokument nije od takve važnosti da bi njegovim okašnjelim objelodanjivanjem optuženom bila nanesena šteta.

11. Što se tiče Drugog dokumenta, Vijeće se nije uvjerilo da postoji osnova za zaključak da je činjenica da je Milan Kuzman intervenisao kako bi osigurao da jedan bosanski Musliman ne bude maltretiran i pritvoren potencijalno oslobađajućeg karaktera. Optuženi nije pokazao kako bi intervencija jednog pojedinca, koji po svemu sudeći nije imao službenu funkciju u opštini, mogla da bude potencijalno oslobađajuća ili da ukaže na to da su samo oni bosanski Muslimani koji su "pomagali neprijatelju" pritvarani od strane organa vlasti bosanskih Srba u Hadžićima.

12. Vijeće se isto tako nije uvjerilo da je Treći dokument potencijalno oslobađajućeg karaktera. Treći dokument jednostavno sugerije da je predsjednik opštine Bijeljina pružio

²⁰ *Kordić i Čerkez*, Drugostepena presuda, par. 179; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004., par. 268.

²¹ Stanislav Galić, T. 37476 (22. april 2013); Vlade Lučić, T. 30823 (3. decembar 2012.); Dragan Maletić, T. 30840 (3. decembar 2012.); Edin Garaplija, T. 33399 (7. februar 2013.); D2516 (Izjava svjedoka Vlada Lučića od 5. novembra 2012.), par. 4, 14, 17, 25; David Harland, T. 2076-2077 (7. maj 2010.); Aernout Van Lynden, T. 3061-3062 (31. maj 2010.); Michael Rose, T. 7267-7268 (5. oktobar 2010.); Martin Bell, T. 9923 (15. decembar 2010.);

uvjeravanja jednom bosanskom Muslimanu da će se sam angažovati ako sazna bilo šta u vezi sa njegovim sinom, i da će pokušati da ga pusti na slobodu. Nema nikakvih indicija da je to i sprovedeno u djelo, i ne čini se da je sin tog bosanskog Muslimana ikada pronađen. Nasuprot tvrdnji optuženog, Treći dokument ne sugerše da su zločini u Bijeljini počinjeni od strane lica nad kojima organi vlasti nisu imali nikakvu kontrolu.

13. Prema tome, Vijeće zaključuje da nije došlo do kršenja pravila 68 Pravilnika što se tiče objelodanjivanja Drugog dokumenta i Trećeg dokumenta, i da nema osnove da se odobri primjena pravnog lijeka koji je tražen s tim u vezi.

14. Vijeće zaključuje da je u onoj mjeri u kojoj Četvrti dokument sugerše da je incident na Korićanskim stijenama bio počinjen "spontano i samoinicijativno", i da je postojao pritisak iz Banja Luke da se uhapsu počinioci, isti potencijalno oslobađajućeg karaktera. Vijeće shodno tome nalazi da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika tako što je propustilo da objelodani Četvrti dokument čim je to bilo praktično moguće. Četvrti dokument je objelodanjen optuženom u novembru 2013., a datira još od oktobra 2001. Vijeće, međutim, nalazi da je Četvrti dokument podudaran sa drugim materijalima koji su već objelodanjeni optuženom. Vijeće isto tako zaključuje da je optuženi već obavio unakrsno ispitivanje svjedokâ tužilaštva i nastojao da izvede dokaze o njegovom neslaganju i nalogu da se istraži incident na Korićanskim stijenama.²² Vijeće shodno tome nalazi da Četvrti dokument nije od takve važnosti da bi optuženom bila nanesena šteta njegovim okašnjelim objelodanjivanjem.

15. Imajući u vidu izostanak štete nanesene optuženom, nema osnove da se odobre pravni lijekovi koji su traženi u vezi sa Četvrtim dokumentom.

IV. Dispozitiv

16. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće na osnovu pravila 54, 68 i 68*bis* Pravila, ovim:

²² V. Odgovor, par. 13, i dokumentarni materijal i iskaze svjedoka koji se unutra citiraju.

- a) **ODOBRAVA**, većinom glasova, uz suprotno mišljenje sudije Kwona,²³ ovaj Zahtjev i zaključuje da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika svojim okašnjelim objelodanjivanjem Prvog dokumenta i Četvrtog dokumenta; i
- b) **ODBIJA** Zahtjev u svim drugim aspektima;

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 16. januara 2014.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²³ Sudija Kwon poziva se na svoje Djelimično suprotno mišljenje u vezi sa Odlukom po zahtjevima optuženog broj 37-42 u vezi sa kršenjem odredbi pravila o objelodanjivanju i djelimično suprotno mišljenje sudije Kwona, 29. mart 2011. Iako se sudija Kwon slaže sa većinom da je došlo do kršenja pravila 68 Pravilnika, s obzirom da nije nanesena šteta optuženom, on smatra da bi Zahtjev trebalo odbaciti u cijelosti.